

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
(повне найменування закладу вищої освіти (наукової установи),
Міністерства освіти і науки України, м. Харків прийняла рішення
підпорядкування (у родовому відмінку), місто)
про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 03 Гуманітарні науки
(галузь знань)

на підставі прилюдного захисту дисертації

"Лінгвокогнітивні характеристики англomовного нарративу оніричного особистого досвіду"
(назва дисертації)

за спеціальністю 035 Філологія

(код і найменування спеціальності відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

"09" січня 2024 року.

Ніколаєнко Валерія Олегівна, 1995 року народження, громадянка України
(прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) здобувача) (назва держави, громадянином якої є здобувач)

освіта вища: закінчила у 2019 році Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
(найменування закладу вищої освіти)
за спеціальністю 035 Філологія, ступінь вищої освіти магістр
(за дипломом)

Працює викладачкою в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна
(посада) Міністерства освіти і науки України, м. Харків
(місце основної роботи, відомче підпорядкування, місто)

з 2019 р. до цього часу.

Дисертацію виконано у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна
Міністерства освіти і науки України, м. Харків
(найменування закладу вищої освіти (наукової установи),
підпорядкування, місто)

Науковий керівник (керівники) Бондаренко Євгенія Валеріївна
(прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності),
доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології та методики
викладання іноземної мови Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада)

Здобувачка має 13 наукових публікацій за темою дисертації, з них 1 стаття у періодичних наукових виданнях інших держав, 3 статті у наукових фахових виданнях України, (зазначити три наукові публікації):

1. Ніколаєнко В.О. (2022). Жанрова специфіка оніричного нарративу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*, 55, 72-76. <http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v55/16.pdf>
2. Nikolaienko, V. (2023a). Patterns of evidentials use in dream narratives. *Cognition, Communication, Discourse*, 26, 83-96. <http://doi.org/10.26565/2218-2926-2023-26-05>
3. Bondarenko, I. & Nikolaienko, V. (2022). Like a bad dream: Navigating narrative spaces of pandemic-themed dream reports. *Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow. The journal of University of SS Cyril and Methodius in Trnava*, 7(1), 2-32. <https://lartis.sk/wp-content/uploads/2022/06/BondarenkoNikolaienko.pdf>

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Голова ради:

Шевченко Ірина Семенівна, доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри ділової іноземної мови та перекладу факультету іноземних мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна надала високу оцінку роботі і зазначила, що авторка дуже добре впоралась із завданнями та знайшла нові підходи до евіденційності, яка почала розбудовуватись в науці ще у 80-ті роки минулого століття. Дослідження презентує цілком нову постановку питання та нове вирішення питання в практичному плані. Проф. Шевченко І.С. відзначила плідність стажування дисертантки у лабораторії університету Гренобль-Альпи, дослідники якої розглядають ці проблеми з широкої точки зору, для якості цього дослідження, і вказала на перспективу знайти баланс між термінологічною переобтяженістю, яка подекуди присутня в роботі, і простотою вираження, особливо із залученням українськомовних термінів. Ірина Семенівна підсумувала, що дисертаційна робота «Лінгвокогнітивні характеристики англomовного наративу оніричного особистого досвіду» Ніколаєнко Валерії Олегівни відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. №40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». Ніколаєнко Валерія Олегівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія.

Рецензенти:

Мартинюк Алла Петрівна, доктор філологічних наук (10.02.04 – германські мови), професор, професор кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша факультету іноземних мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна відзначила, що дисертаційна робота «Лінгвокогнітивні характеристики англomовного наративу оніричного особистого досвіду» заслуговує на присудження ступеня доктора філософії. Об'єкт дослідження є не просто новим та цікавим, а відкриває лінгвістичному дослідженню аспект міждисциплінарності, поєднуючи дані, методи та інструменти аналізу різних наук. Це лінгвістичне дослідження може запропонувати свої дані для наукового пошуку психологам, психіатрам, медикам, соціологам та антропологам. Враження від роботи можна підсумувати в тому, що це достойне дослідження, грамотне та глибоке, а рівень підготовки молодого науковця дуже високий. У своїй рецензії проф. Мартинюк А.П. зробила низку зауважень, що стосувались формулювань та визначень, недостатньої чіткості визначення одиниці аналізу та оформлення роботи. Проте, вона зазначила, що ці дискусійні положення та технічні недоліки не ставлять під сумнів достоїнств рецензованої дисертації, яка становить собою актуальну, концептуально завершену наукову працю, нові, методологічно обґрунтовані результати якої у сукупності вирішують пріоритетну наукову проблему конструювання/реконструювання суб'єктивного утілесненого сенсомоторного досвіду на матеріалі англomовного оніричного наративу. Алла Петрівна підсумувала, що дисертаційна робота «Лінгвокогнітивні характеристики англomовного наративу оніричного особистого досвіду» Ніколаєнко Валерії Олегівни відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. №40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її авторка заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія.

Морозова Олена Іванівна, доктор філологічних наук (10.02.04 – германські мови), професор, професор кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови факультету іноземних мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, зауважила, що складний і новий об'єкт, який досліджено у цій дисертації, вимагає нових теоретичних інструментів та методів. Окрім теоретичних наукових здобутків роботи, практична частина є новою та ретельно зробленою і виправдовує складний теоретичний інструментарій, який було застосовано. Його було застосовано коректно і були отримані вагомі наукові дані. Наукові положення і висновки дисертації є обґрунтованими, і ця обґрунтованість забезпечується внутрішньою несуперечливістю теоретичних підвалин дослідження, сумісністю з теоріями, розробленими суміжними з лінгвістикою науками, насамперед, літературознавством і психоаналізом, і використанням комплексної методики та достатнім обсягом опрацьованого матеріалу, тобто наявністю емпіричної перевірки. В критичній частині своєї рецензії проф. Морозова О.І. зазначила, що хоча й робота зорганізована чітко і послідовно, вона переобтяжена термінами, а також порекомендувала шляхи спрощення теоретичного апарату. Не зважаючи на ці технічні зауваження, Олена Іванівна підсумувала, що дисертаційна робота «Лінгвокогнітивні характеристики англомовного нарративу оніричного особистого досвіду» відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. №40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її авторка Ніколаєнко Валерія Олегівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія.

Опоненти:

Крисанова Тетяна Анатоліївна, доктор філологічних наук (10.02.04 – германські мови), доцент, професор кафедри практики англійської мови факультету іноземної філології Волинського національного університету імені Лесі Українки, зазначила, що робота справляє дуже позитивне враження завдяки своїй ґрунтовності, аналізу широкої емпіричної бази і науковій креативності. Вона високо оцінила міркування дисертантки про подвійну подієвість та співіснування двох нарративних просторів оповіді, що логічно призводить до поєднання як реального, так і уявного світу. В дисертації вдалося поєднати не тільки здобутки різних наук у міждисциплінарному підході, а також і розширити розуміння конструювання суб'єктивного досвіду, що можна транслювати на інші науки. Це демонструє трансдисциплінарність цього підходу та його наукові перспективи. У відгуці проф. Крисанової Т.А. були наведені також дискусійні положення дисертації, а саме відсутність пояснень та тлумачень поняття стійкого жанру, ролі емоційності, позанаративних коментарів та виокремлення і взаємовідношення евіденційних під-категорій та сенсорних модусів. Однак, було зазначено, що обговорені на захисті дискусійні аспекти не ставлять під сумнів цінні результати та висновки, отримані в цьому дослідженні, а пропонують можливі шляхи удосконалення методу дослідження, а робота загалом виконана на високому теоретичному і методологічному рівні. Тетяна Анатоліївна зробила висновок, що дисертаційна робота «Лінгвокогнітивні характеристики англомовного нарративу оніричного особистого досвіду» Ніколаєнко Валерії Олегівни відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. №40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». Ніколаєнко Валерія Олегівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія.

Дойчик Оксана Ярославівна, кандидат філологічних наук (10.02.04 – германські мови), доцент, доцент кафедри англійської філології факультету іноземних мов Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, відзначила оригінальність вибору теми та матеріалу і високий рівень виконання дослідження і самого захисту. Робота синтезує новітні методики сучасної дискурсології та когнітивної наратології, і ця комбінація дозволила здобувачці знайти свій власний алгоритм і досягти вагомих результатів. У рецензованій роботі авторка вперше схарактеризувала специфіку переказу сновидіння як окремого жанру письмового англомовного наративу, а отже наукова новизна здобутих результатів є безперечною. Зважаючи на оригінальність вибору теми та матеріалу, позиції новизни є вагомими та роблять значний внесок в розвиток когнітивних відгалужень дискурсології та наратології. У критичній частині свого відгуку доц. Дойчик О.Я. порекомендувала дисертантці більш чітко роз'яснити поняття наративних просторів як типу ментальних просторів, приділити увагу поясненню взаємовідношень евіденційних маркерів та засобів маркування наративних просторів, а також надати уточнення щодо метафоричності оніричних блендів. Попри ці зауваження та пропозиції надати уточнення, дисертаційна праця презентує результати самостійного та оригінального дослідження, яке відповідає сучасним викликам лінгвістичної науки та тенденціям розвитку дискурсології та наратології. У підсумку Оксана Ярославівна зазначила, що дисертаційна робота «Лінгвокогнітивні характеристики англомовного наративу оніричного особистого досвіду» Ніколаєнко Валерії Олегівни відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. №40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її авторка заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія.

Результати відкритого голосування:

"За" 5 членів ради,
"Проти" 0 членів ради,
"Утримались" 0 членів ради

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Ніколаєнко Валерії Олегівні
(прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) здобувача у давальному відмінку)
ступінь доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки
(галузь знань)
за спеціальністю 035 Філологія
(код і найменування спеціальності відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Шевченко І.С.
(прізвище, ініціали)